

UNIVERZITA
PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA
V KOŠICIACH

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Analýza digitálnych stôp a znalecká činnosť

Meno a priezvisko
XX.XX.XXXX

Archeológia

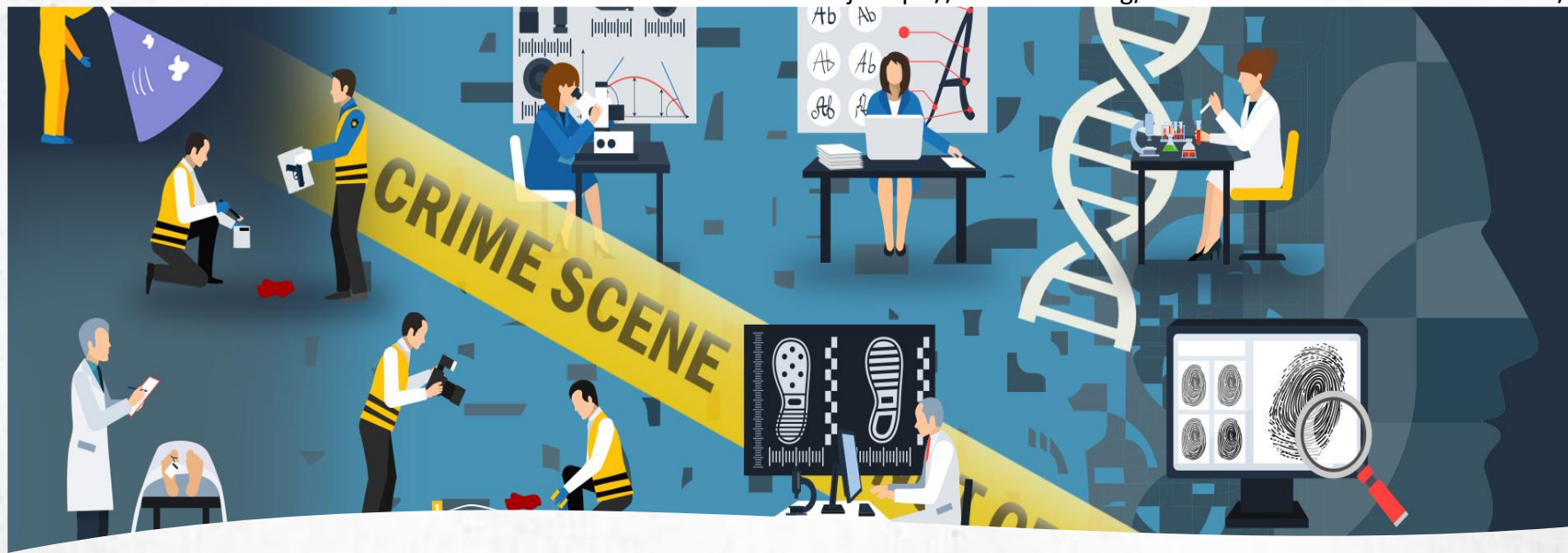

Forezná veda

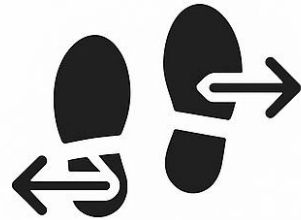
- praktická aplikácia rôznych druhov vedy pre zodpovedanie otázok súvisiacich s právnym systémom
- "forezná,, - v latinčine znamená "z fóra alebo pred ním".
- vzťahuje sa na proces získavania stôp, ktoré môžu byť prijaté ako dôkazy na súde
- forezní vedci zhromažďujú, uchovávajú a analyzujú vedecké stopy

Zdroj: <https://forensiccoe.org/webinar-human-factors-sourcebook/>

Digitálna forezná analýza

- je **viacstupňový proces** začínajúci identifikáciou digitálnych médií zo scény (možného trestného činu) ako potenciálneho dôkazu do fázy, v ktorej je predložený ako dôkaz odborným svedkom na súde (RAGHAVAN, 2013)

Výmena stóp

Charakteristika stóp

Forezná korektnosť

Overenie pravosti

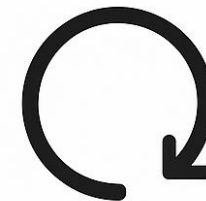
Chain of Custody

Integrita stóp

Objektívnosť

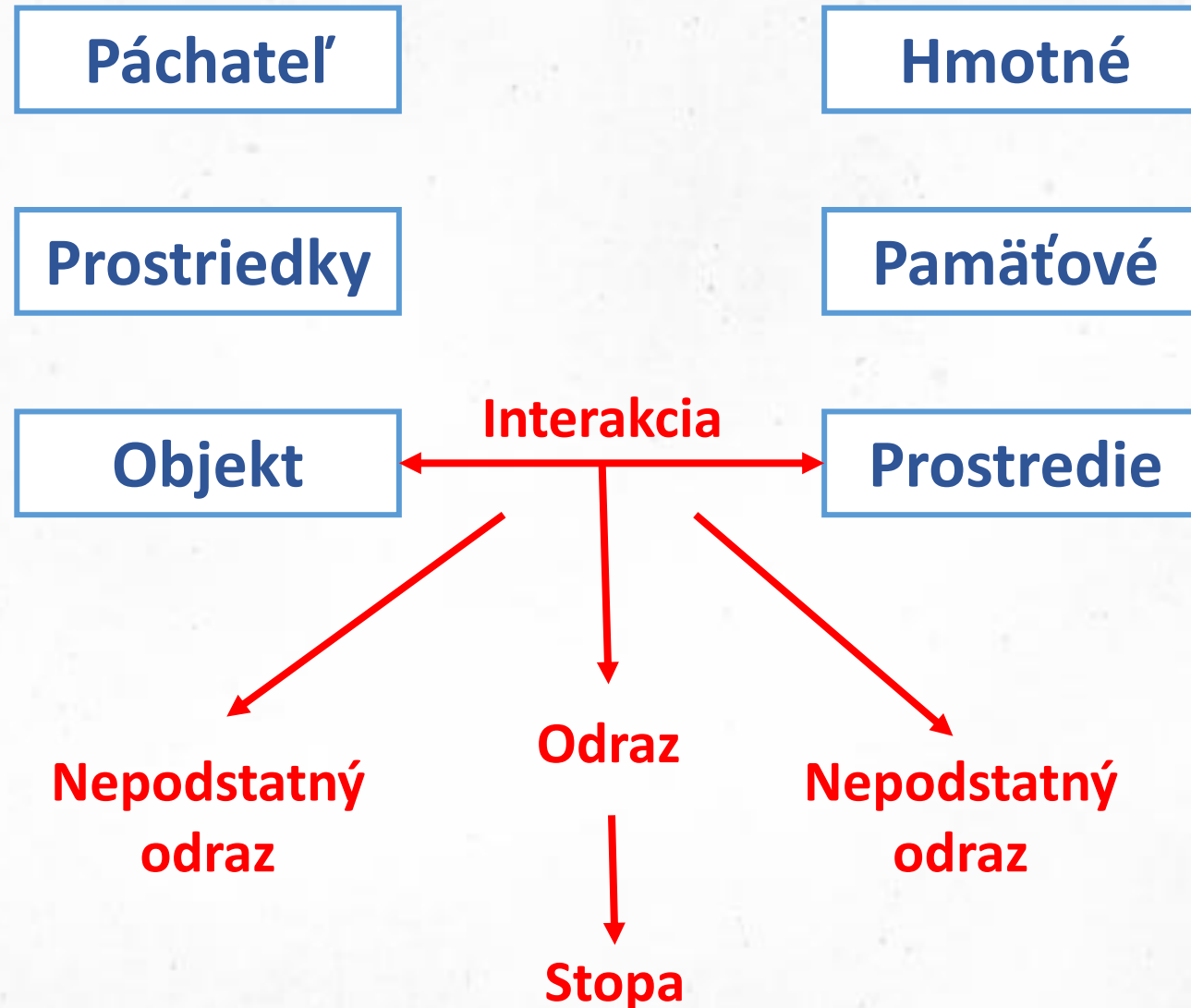
Opakovateľnosť

Locardov princíp výmeny

- **Locardov princíp výmeny**
  - „s kontaktom medzi dvoma body bude prebiehať výmena“
  - páchateľ priniesol niečo na miesto činu a odniesol niečo so sebou
  - napr. odtlačky, krv, vlasy a pod.

Digitálna stopa (I.)

Digitálna stopa (III.)

- je akákoľvek informácia s vypovedajúcou hodnotou uloženou alebo prenášanou v digitálnej podobe. (**Whitcomb, 2002**)
- je akákoľvek informácia uložená alebo prenášaná v binárnej forme, ktorá môže byť predložená súdu ako vecný dôkaz (**International Organization of Computer Evidence**)
- je akákoľvek informácia s vypovedacou hodnotou uložená alebo prenášaná v digitálnej binárnej forme, ktorá môže byť predložená súdu ako vecný dôkaz s vypovedacou hodnotou (**Scientific Working Group on Digital Evidence**)

Digitálna stopa (IV.)

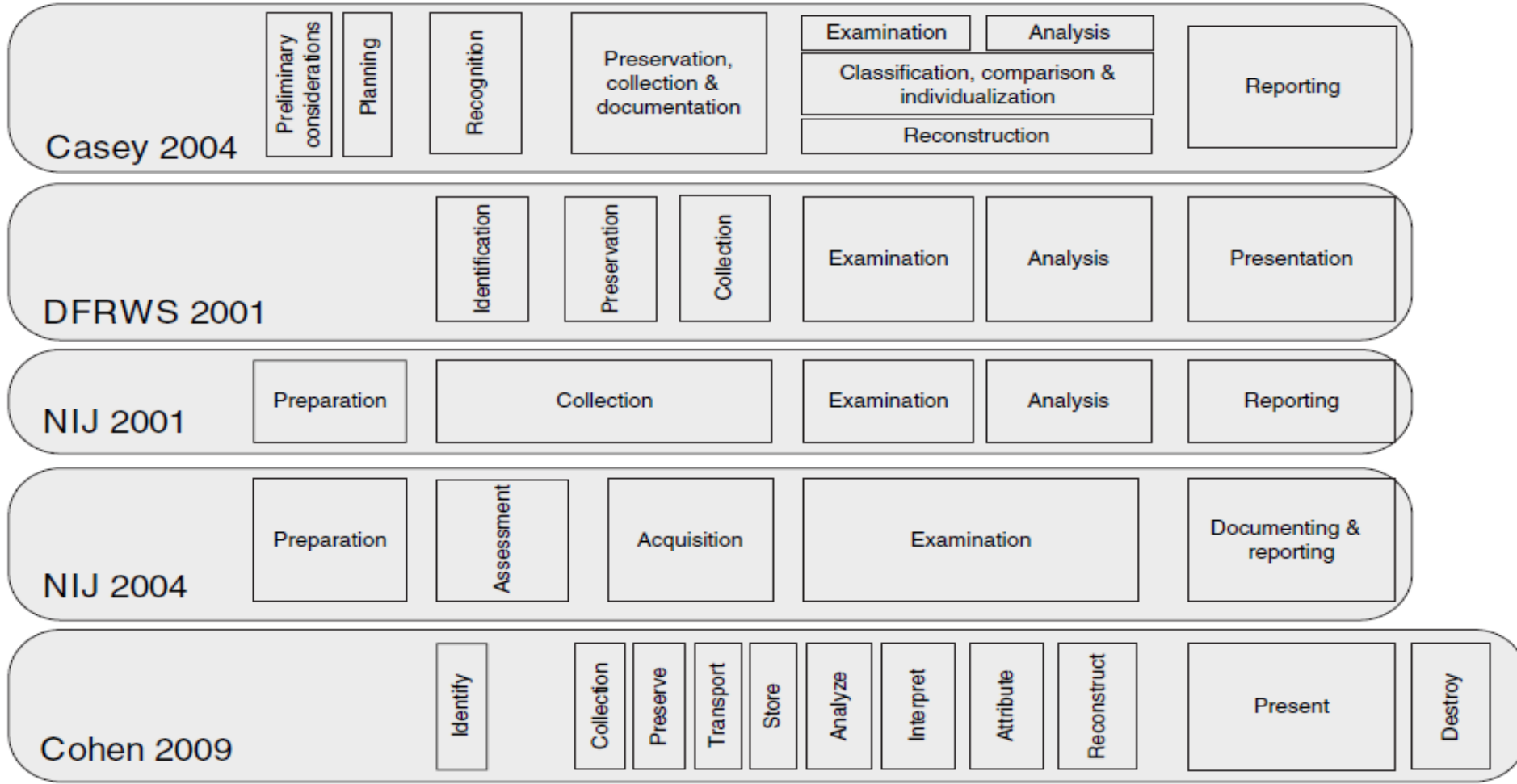

STOPA

DÔKAZ

Proces forenznej analýzy (I.)

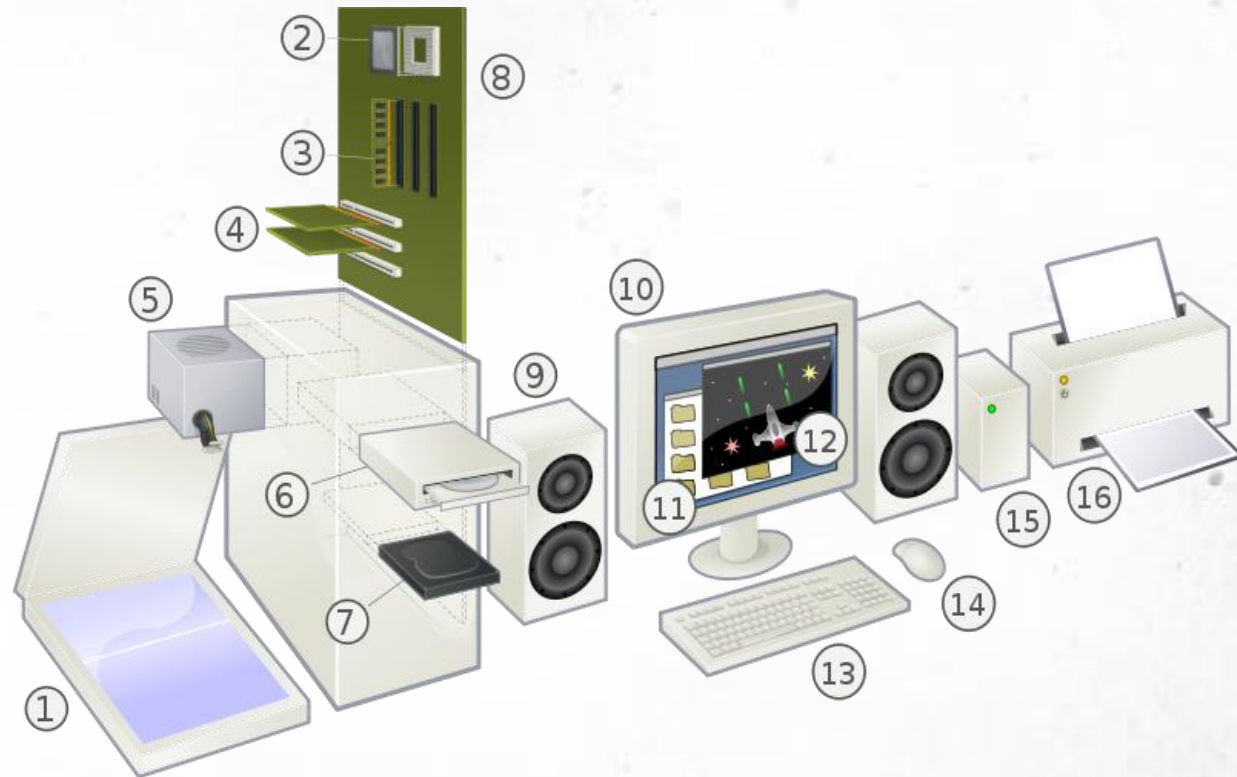

Proces forenznnej analýzy (II.)

Fáza	Popis činností	Výstup fázy
Identifikácia (Identification)	- identifikácia účelu vyšetrovania a potrebných zdrojov - vyhľadávanie, rozpoznávanie a dokumentáciu potenciálnych digitálnych stôp	identifikované zariadenia
Zaistovanie (Acquisition) a zber (Collection)	- zhromažďovanie údajov z digitálnych zariadení - zhromažďovania zariadení, ktoré obsahujú potenciálne digitálne stopy	- forenzný image - iné digitálne stopy
Uchovanie (Preservation)	- uloženie digitálnych stôp na vhodnom médií - zaistenie integrity zaistených digitálnych stôp	kryptografický haš
Vyťažovanie (Examination)	- extrakciu údajov (artefaktov) z digitálnych stôp - redukcia a filtrovanie údajov (artefaktov) - obnova súborov a získavanie (carving) údajov	Výber relevantných digitálnych stôp (artefaktov)
Analýza (Analysis)	- Identifikujú sa nástroje a techniky, ktoré sa majú použiť - prioritizácia, filtrácia, korelácia digitálnych stôp - Interpretujú sa výsledky analýzy a potvrdzujú/vyvracajú hypotézy	Potvrdenie/vyvrátenie hypotéz
Prezentácia (Presentation)	- sumarizácia a vysvetlenie výsledkov - predloženie výsledkov zadávateľovi	- forenzná správa - prezentácia

Identifikácia (I.)

- identifikácia účelu vyšetrovania a potrebných zdrojov
- vyhľadávanie, rozpoznanie a dokumentáciu potenciálnych digitálnych stôp
- výstup: identifikované zariadenia

Identifikácia (II.)

- Dátové nosiče

CD

Blu-ray

DVD

Smart card

Pamäťové pásky

Floppy disk

NAS

USB flash disk

Micro SD karta

Pamäťové karty

Identifikácia (III.)

- Kde hľadať stopy?

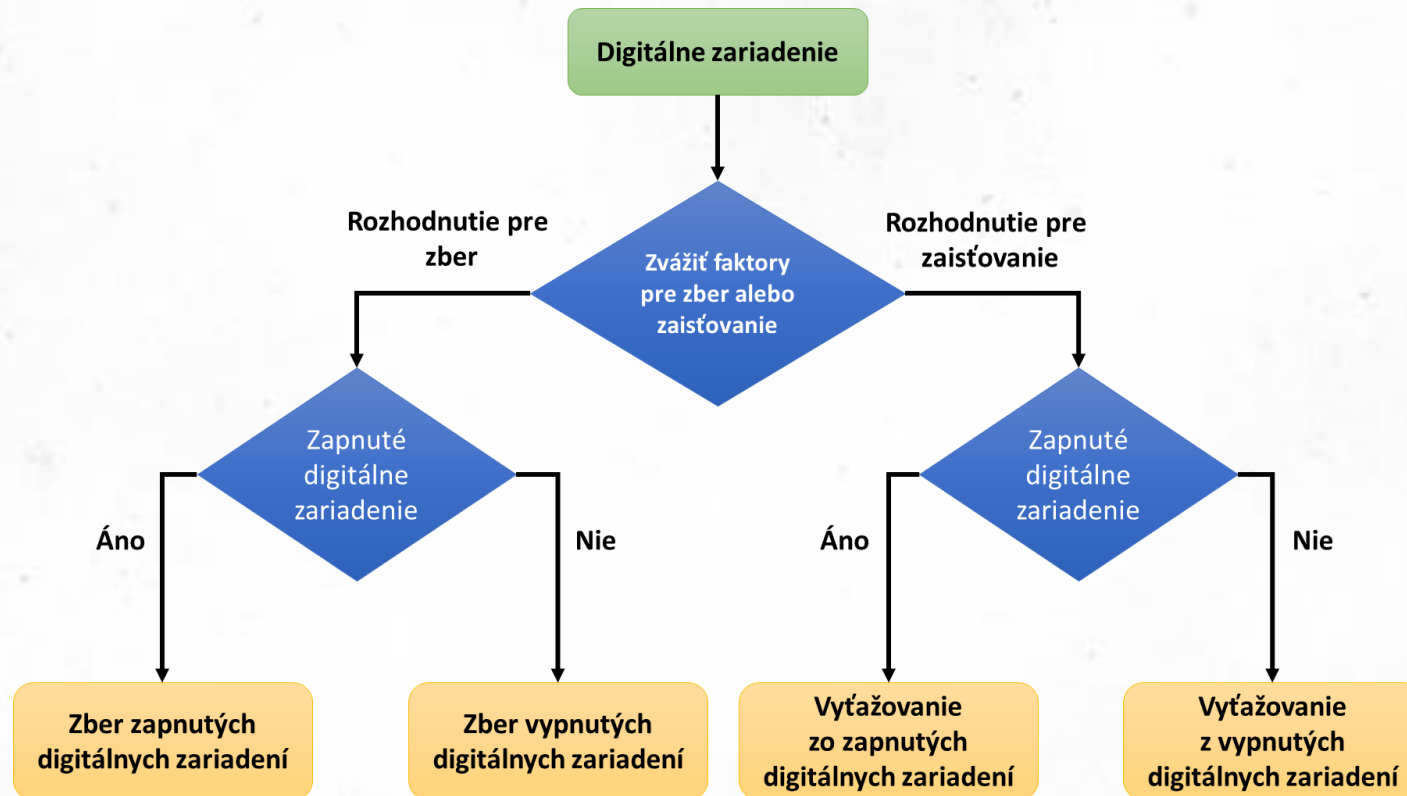
Zdroj: <http://web-cyb.org/hardware-info/elvn-desktop-progression.htm>

Zdroj: <https://www.flickr.com/photos/68800167@N07/6256946041>

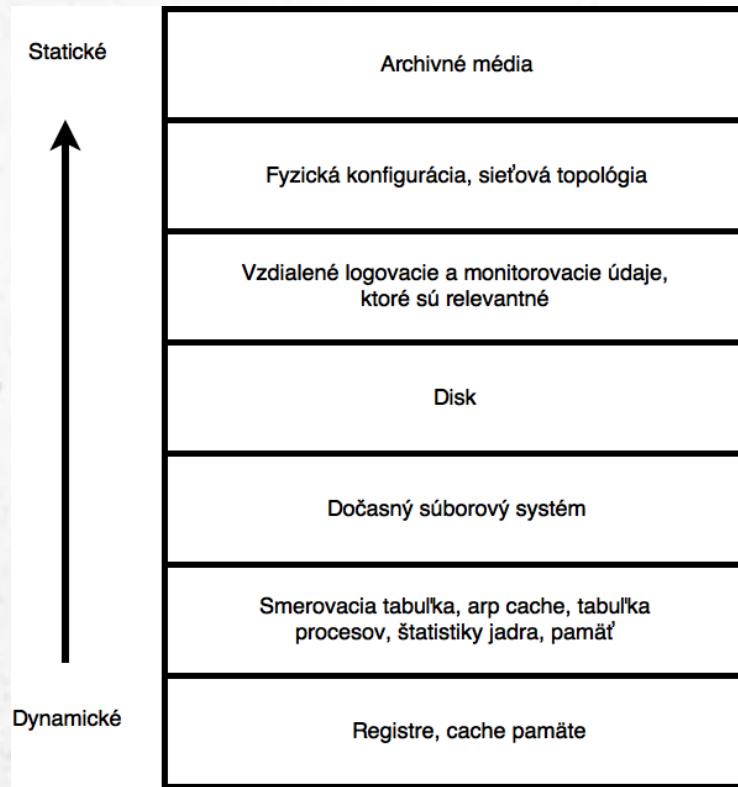
Zber a zaistovanie (I.)

- cieľom tejto fázy je zhromažďovanie údajov z digitálnych zariadení za účelom vytvorenia digitálnej kópie s použitím riadnych forenzných metód a techník (Palmer, 2001).

Zber a zaistovanie (II.)

- **Guidelines for Evidence Collection and Archiving (RFC 3227)**, ktoré sa týkajú **poradia volatility** digitálnych stôp

Typ úložného média a údaje	Typická životnosť údajov
Registre, cache pamäte	nanosekundy
RAM	desiatky nanosekúnd
Stav siete	milisekundy
Procesy	sekundy
Údaje na disku (cache)	minúty
Cloudové úložisko	mesiace až roky
HDD úložisko	roky
Magnetické pásky	roky až dekády
CD-ROM, DVD, vytlačené údaje	dekády
Read-only pamäte, flash, SSD	dekády až storočia

Zber a zaistovanie (III.)

Chain of Custody (reťazec uchovávania dôkazov)

- proces zabezpečujúci autentickosť, integritu
- dokumentácia zaistovania stôp
- dokumentácia manipulácie s médiami s digitálnymi stopami

Číslo prípadu:				Číslo oddelenia:	
Vyšetrovateľ:					
Popis prípadu:					
Miesto získania dôkazu:					
	Popis dôkazu	Výrobca	Výrobné číslo	Poznámky	
Odťahok dát	MDS				
	SHA2-256				
Dôkaz získaný:				Dátum a čas:	
Dôkaz zverifikovaný:				Dátum a čas:	
Dôkaz zabezpečený:				Dátum a čas:	
Dátum a čas	Akcia vykonaná s dôkazovým materiálom			Osoba + podpis	
Strana:		Celkový počet strán:		Podpis:	

Zber a zaistovanie (IV.)

- používať **writeblocker**
  - špecializované zariadenia na zabránenie zápisu na zaistené médium počas kopírovania
  - pevné disky, USB kľúče, USB disky

Zdroj: <https://amazon.com>

Zber a zaistovanie (V.)

Chyby pri zaistovaní:

- **zlé zaistenie stôp** -> **znehodnotenie pre účely trestného konania**
- vypnutie zapnutého zariadenia bez zaistenia volatilných stôp
- **zle zapečatený hardvér** (napr. USB porty na bokoch a vzadu na notebooku)
- **nepresné označenie stôp** (napr. obraz disku bieleho notebooku)
- **chaotické označenie stôp** (ak zaistuje stopy viacero ľudí)
- **nezaistenie potrebného príslušenstva** (napr. dokumentácia, špecifické napájacie adaptéry)
- **nezaistenie ďalšieho príslušenstva** (napr. usb flash, CD/DVD)

Spôsob zaistovania (I.)

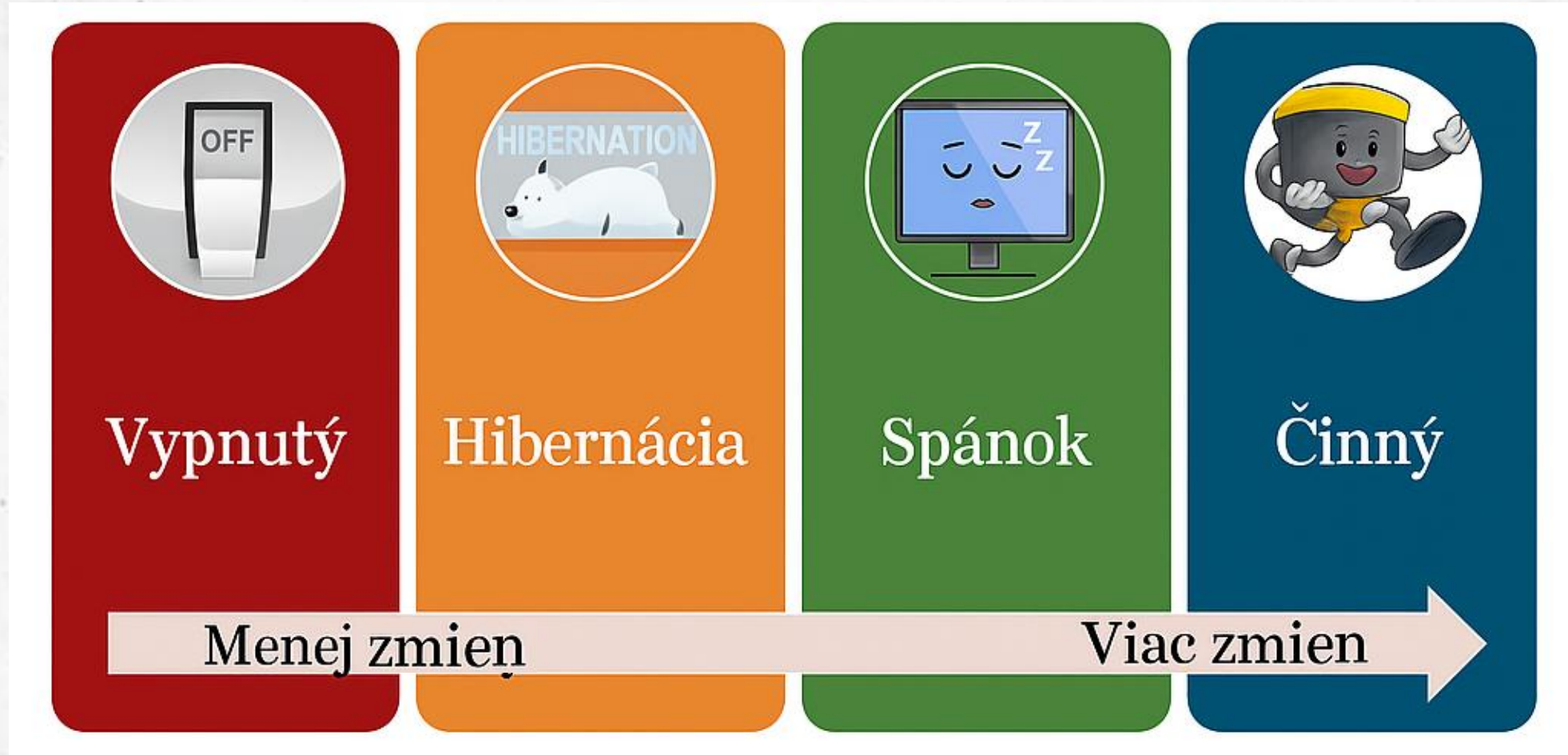
Live

- zariadenie je zapnuté
- dáta sa menia vplyvom zaistovania aj bežnej činnosti systému
- RAM, swap, pripojené disky a pamäťové média, hardvérové
- kľúče, sieťová komunikácia

Post Mortem

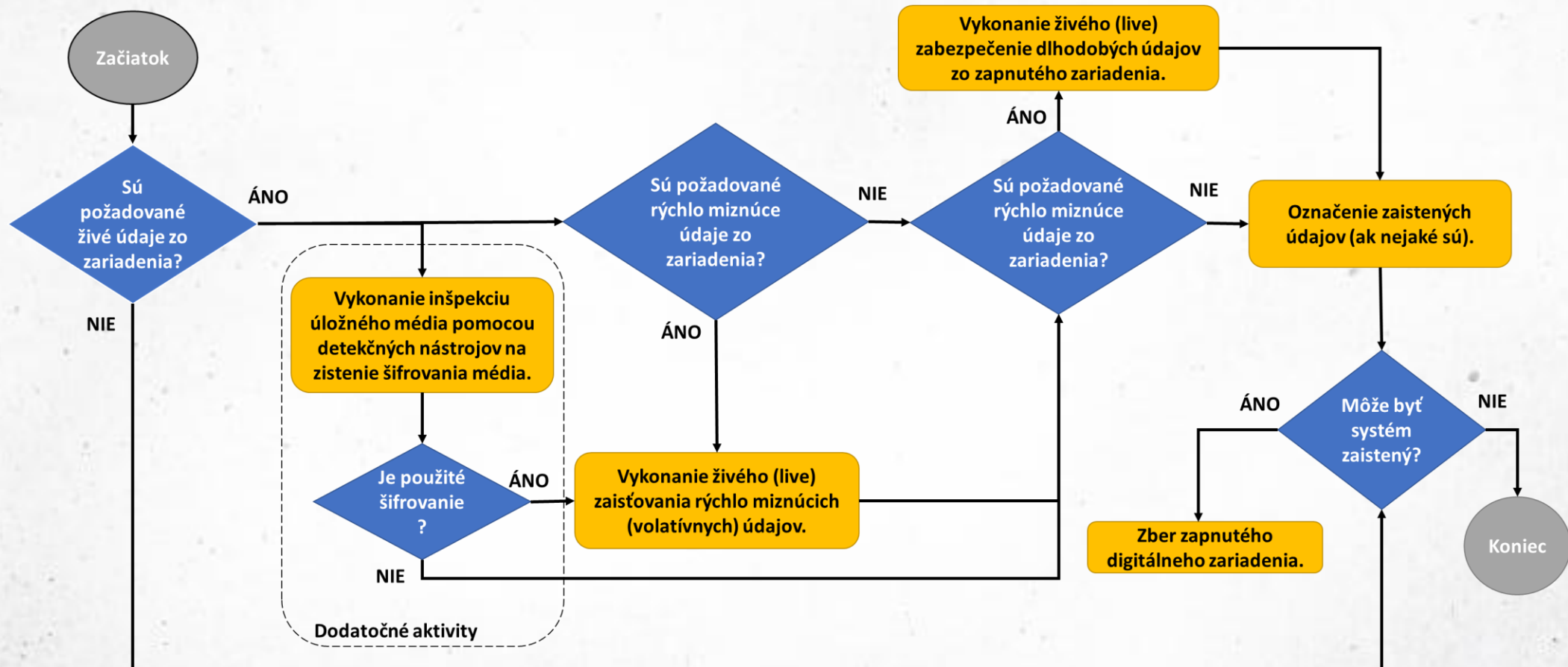
- zariadenie je vypnuté
- bitové kópie zaistených médií cez writeblockery
- disky, pamäťové médiá

Spôsob zaistovania (II.)

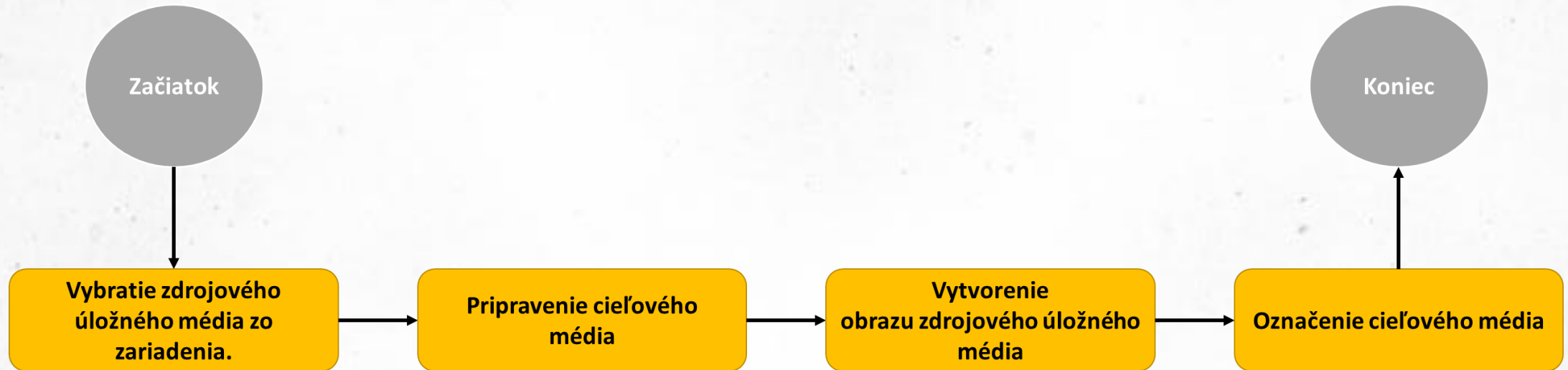
Spôsob zaistovania (III.)

■ Zaistovanie zo zapnutého zariadenia (ISO/IEC 27037)

Spôsob zaistovania (IV.)

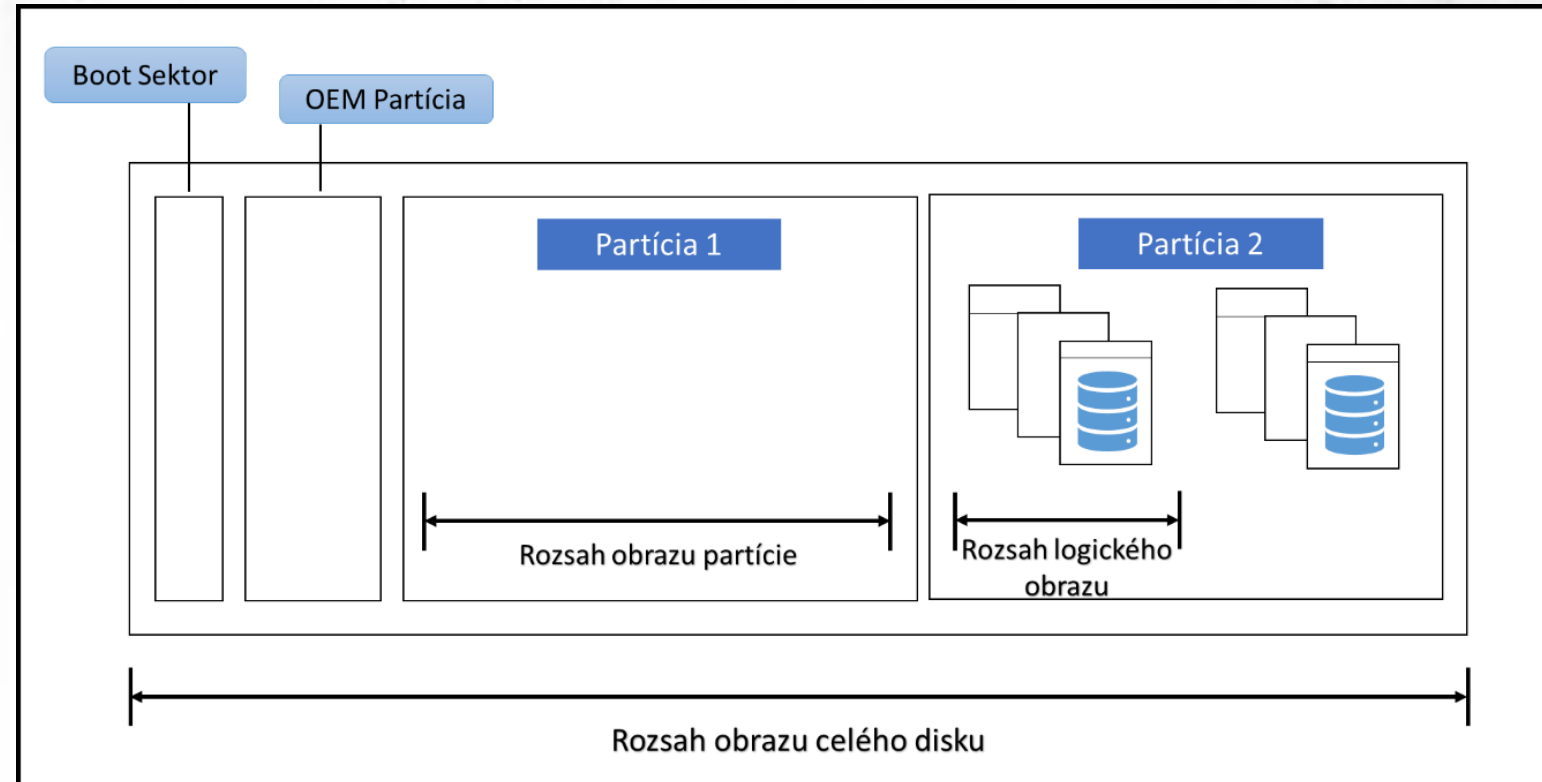
- **Zaistovanie z vypnutého zariadenia (ISO/IEC 27037)**

Zaistovanie (I.)

3 typy forenzných imagov (obrazov):

- **Obraz kompletného disku**
- **Obraz partície**
- **súbory/adresáre – logický obraz**

Zaistovanie (II.)

The screenshot displays the AccessData FTK Imager 4.3.0.18 interface. The main window shows a hex dump of data with columns for Address, Hex Value, and ASCII. The data is as follows:

Address	Hex Value	ASCII
0000000000	EB 52 90 4E 54 46 53 20-20 20 20 00 02 08 00 00	eR.NIFS .....
0000000010	00 00 00 00 00 F8 00 00-3F 00 FF 00 00 A8 08 00	.....?..y..T..
0000000020	00 00 00 00 80 00 80 00-FF 27 76 3B 00 00 00 00	.....y'v;....
0000000030	00 00 0C 00 00 00 00 00-02 00 00 00 00 00 00 00	.....
0000000040	F6 00 00 00 01 00 00 00-3B CF C3 B2 D8 C3 B2 82	ö.....;iÄ°0Ä°.
0000000050	00 00 00 00 FA 33 C0 8E-D0 BC 00 7C FB 68 C0 07	....ú3Ä°B4°(úhÄ.
0000000060	1F 1E 68 66 00 CB 88 16-0E 00 66 81 3E 03 00 4E	..hf°E....f->..N
0000000070	54 46 53 75 15 B4 41 BB-AA 55 CD 13 72 0C 81 FB	TFSu°°As°Uí°r°ú
0000000080	55 AA 75 06 F7 C1 01 00-75 03 E9 DD 00 1E 83 EC	U°u°+Ä°u°éY°..i
0000000090	18 68 1A 00 B4 48 8A 16-0E 00 8B F4 16 1F CD 13	..h°°H°....ö°°I°.
00000000a0	9F 83 C4 18 9E 58 1F 72-E1 3B 06 0B 00 75 DB A3	..Ä°°X°rá;°..uÜ¿
00000000b0	0F 00 C1 2E 0F 00 04 1E-5A 33 DB B9 00 20 2B C8	..Ä°....Z3Ü°°+E
00000000c0	66 FF 06 11 00 03 16 0F-00 8E C2 FF 06 16 00 E8	fY°.....ÄY°..ë
00000000d0	4B 00 2B C8 77 EF B8 00-BB CD 1A 66 23 C0 75 2D	K°+EWi°°i°f#Äu-
00000000e0	66 81 FB 54 43 50 41 75-24 81 F9 02 01 72 1E 16	f°úTCPAu°°ú°r°..
00000000f0	68 07 BB 16 68 52 11 16-68 09 00 66 53 66 53 66	h°>°hR°°h°°fSf°f
0000000100	55 16 16 16 68 B8 01 66-61 0E 07 CD 1A 33 C0 BF	U°°h°°fa°°í°3Ä¿
0000000110	0A 13 B9 F6 0C FC F3 AA-E9 FE 01 90 90 66 60 1E	°°°ö°°ú°°é°°f°°.
0000000120	06 66 A1 11 00 66 03 06-1C 00 1E 66 68 00 00 00	°f°°f°....°h°°..
0000000130	00 66 50 06 53 68 01 00-68 10 00 B4 42 8A 16 0E	°fP°Sh°°h°°°B°°..
0000000140	00 16 1F 8B F4 CD 13 66-59 5B 5A 66 59 66 59 1F	°°°öí°fY(ZfYfY°.
0000000150	0F 82 16 00 66 FF 06 11-00 03 16 0F 00 8E C2 FF	°°°fY°.....ÄY°.
0000000160	0E 16 00 75 BC 07 1F 66-61 C3 A1 F6 01 E8 09 00	°°°u4°°faÄ°;ö°°è°°.

Cursor pos = 0; log sec = 0

Uchovanie (I.)

- **dostatok úložnej kapacity**
  - disky
  - sieťové úložisko
- **zaistenie integrity dát**
  - napr. hash

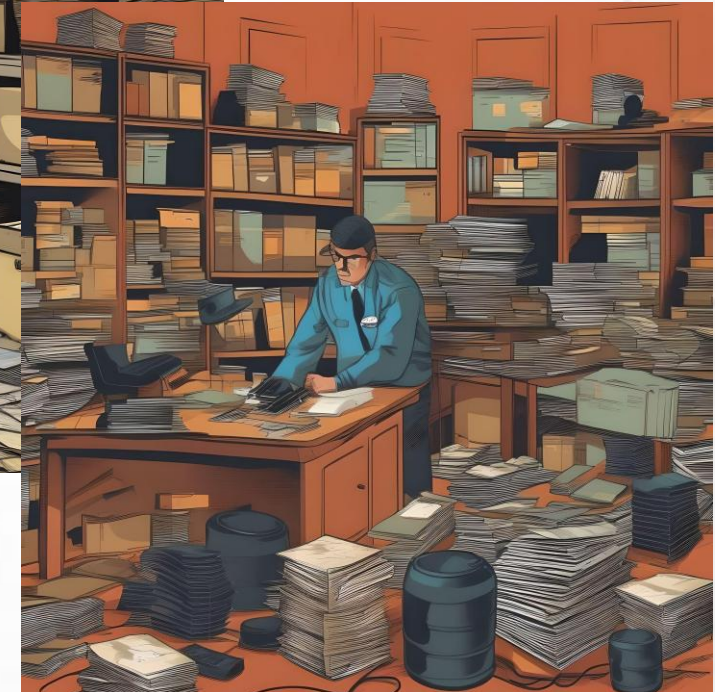

Integrita údajov

- Zabezpečenie integrity – Hash (digitálny odtlačok)
- **hašovacia funkcia** vytvára pre rovnaký vstup rovnaký výstup konštantnej dĺžky.
- checksum

- Známe hašovanie funkcie:
  - **MD5** (Message-digest 5)
  - **SHA-1** (Secure hash algorithm 1)
  - **SHA-2 (256/384/512)**
  - SHA-3 (256/384/512)
  - CRC32

Triáž

- Triáž (triedenie)
- Máme priestor na uloženie forenzného obrazu (imagu)?
- Máme čas na vytváranie forenzného obrazu (imagu)?
- Je nutné zaistiť celý disk?
- 99% forenzného vyšetrovania sa zameriava na 1% zaistených dát

Vyťaženie

- extrakciu údajov (artefaktov) z digitálnych stôp
- redukcia a filtrovanie údajov (artefaktov)
- obnova súborov a získavanie (carving) údajov
- Výstup: Výber relevantných digitálnych stôp (artefaktov)

File/inode 0006	data	data	data	data	data	data	data	010000100101000101
File/inode 0007	data	data	data	data	data	data	data	000100101000101111
File/inode 0008	data	data	data	data	data	data	data	110101110101101001

10001001101011101011010110101001010101010101010101110101110101101010010101010000100101000101
111111100101010100100010011010110101001010101001010101011101011101011010011010100101011
010111010110101101010010101001010100001001010001011111110010101001000101010
111010110101101010010101001010100001001010001011110101101011101011010111110010
10101001000101010110101011010110101010101010101011101011010101010101010101010000
1001010001011111111001010101001000100101010100001001010001011111110010101010010

Analýza (I.)

A	B	C	D	E	F	G	J	
date	time	timezon	MAC	source	sourcetype	type	short	desc
6/18/2009	22:30:26	EST5EDT	MACB	LOG	WMIprov Log file	Time Written	C:/Windows/system32/DRIVERS/msiscsi.sys[MofResource](Thu Jun 18 22:30:26 2009.29992	Entry in log file: C:/Windows/
6/18/2009	22:30:26	EST5EDT	MACB	LOG	WMIprov Log file	Time Written	C:/Windows/system32/drivers/ndis.sys[MofResourceName](Thu Jun 18 22:30:26 2009.2998	Entry in log file: C:/Windows/
6/18/2009	22:36:15	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	LOGON.SCR-7C80CA1C.pf: LOGON.SCR was executed	LOGON.SCR-7C80CA1C.pf - [L
6/18/2009	22:41:26	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] SYSTEM	[DELETED] SYSTEM
6/18/2009	22:41:54	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	DEFRAG.EXE-738093E8.pf: DEFRAG.EXE was executed	DEFRAG.EXE-738093E8.pf - [D
6/18/2009	22:41:54	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	DFRGNTFS.EXE-4F838A89.pf: DFRGNTFS.EXE was executed	DFRGNTFS.EXE-4F838A89.pf -
6/18/2009	22:41:59	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] emRoot/System32/Config/SOFTWARE	[DELETED] emRoot/System32/
6/18/2009	23:33:57	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/0000000E/00000000/	[DELETED] ???/0000000E/000
6/18/2009	23:33:57	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/{83da6326-97a6-4088-9453-a1923f573b29}/00000003/00000000/	[DELETED] ???/{83da6326-97a
6/18/2009	23:33:57	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/00000003/00000000/	[DELETED] ???/00000003/000
6/18/2009	23:33:57	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/00000008/00000000/	[DELETED] ???/00000008/000
6/18/2009	23:34:09	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	PKMAILER.EXE-83FAD500.pf: PKMAILER.EXE was executed	PKMAILER.EXE-83FAD500.pf -
6/18/2009	23:34:35	EST5EDT	MACB	REG	NTUSER key	Last Written	Software/Google/GoogleToolbarNotifier/Stats	Key name: HKEY_USER/Softwa
6/18/2009	23:34:36	EST5EDT	MACB	REG	NTUSER key	Last Written	Software/Google/GoogleToolbarNotifier/Temp	Key name: HKEY_USER/Softwa
6/18/2009	23:34:50	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	IPODSERVICE.EXE-FE1A6FF7.pf: IPODSERVICE.EXE was executed	IPODSERVICE.EXE-FE1A6FF7.p
6/18/2009	23:34:59	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	RUNDLL32.EXE-2E65B341.pf: RUNDLL32.EXE was executed	RUNDLL32.EXE-2E65B341.pf -
6/18/2009	23:34:59	EST5EDT	MACB	REG	UserAssist key	Time of Launch	UEME_RUNPATH:C:/Windows/system32/rundll32.exe	UEME_RUNPATH:C:/Windows
6/18/2009	23:35:05	EST5EDT	MACB	LSO	Flash Cookie	LSO created	Flash Cookie: site ui/preferences	LSO created -> File: C://mnt/v
6/18/2009	23:35:07	EST5EDT	MACB	REG	NTUSER key	Last Written	Software/Microsoft/InternetExplorer/LowRegistry/Audio/PolicyConfig/PropertyStore/5447cc	Key name: HKEY_USER/Softwa
6/18/2009	23:35:38	EST5EDT	MACB	REG	UserAssist key	Time of Launch	UEME_RUNPATH:Mozilla Firefox.lnk	UEME_RUNPATH:Mozilla Fire
6/18/2009	23:35:39	EST5EDT	MACB	REG	UserAssist key	Time of Launch	UEME_RUNPATH:C:/Program Files/Mozilla Firefox/firefox.exe	UEME_RUNPATH:C:/Program
6/18/2009	23:35:39	EST5EDT	MACB	PRE	Vista/Win7 Prefetch	Last run	FIREFOX.EXE-E60C0AA7.pf: FIREFOX.EXE was executed	FIREFOX.EXE-E60C0AA7.pf - [
6/18/2009	23:41:36	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/00000003/	[DELETED] ???/00000003/
6/18/2009	23:41:36	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/{83da6326-97a6-4088-9453-a1923f573b29}/	[DELETED] ???/{83da6326-97a
6/18/2009	23:41:36	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/0000000E/	[DELETED] ???/0000000E/
6/18/2009	23:41:36	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/00000008/	[DELETED] ???/00000008/
6/18/2009	23:41:36	EST5EDT	MACB	REG	Deleted Registry	Last Written	[DELETED] ???/83da6326-97a6-4088-9453-a1923f573b29/00000003/	[DELETED] ???/83da6326-97a

Analýza (II.)

Analýza (III.)

Postup analýzy:

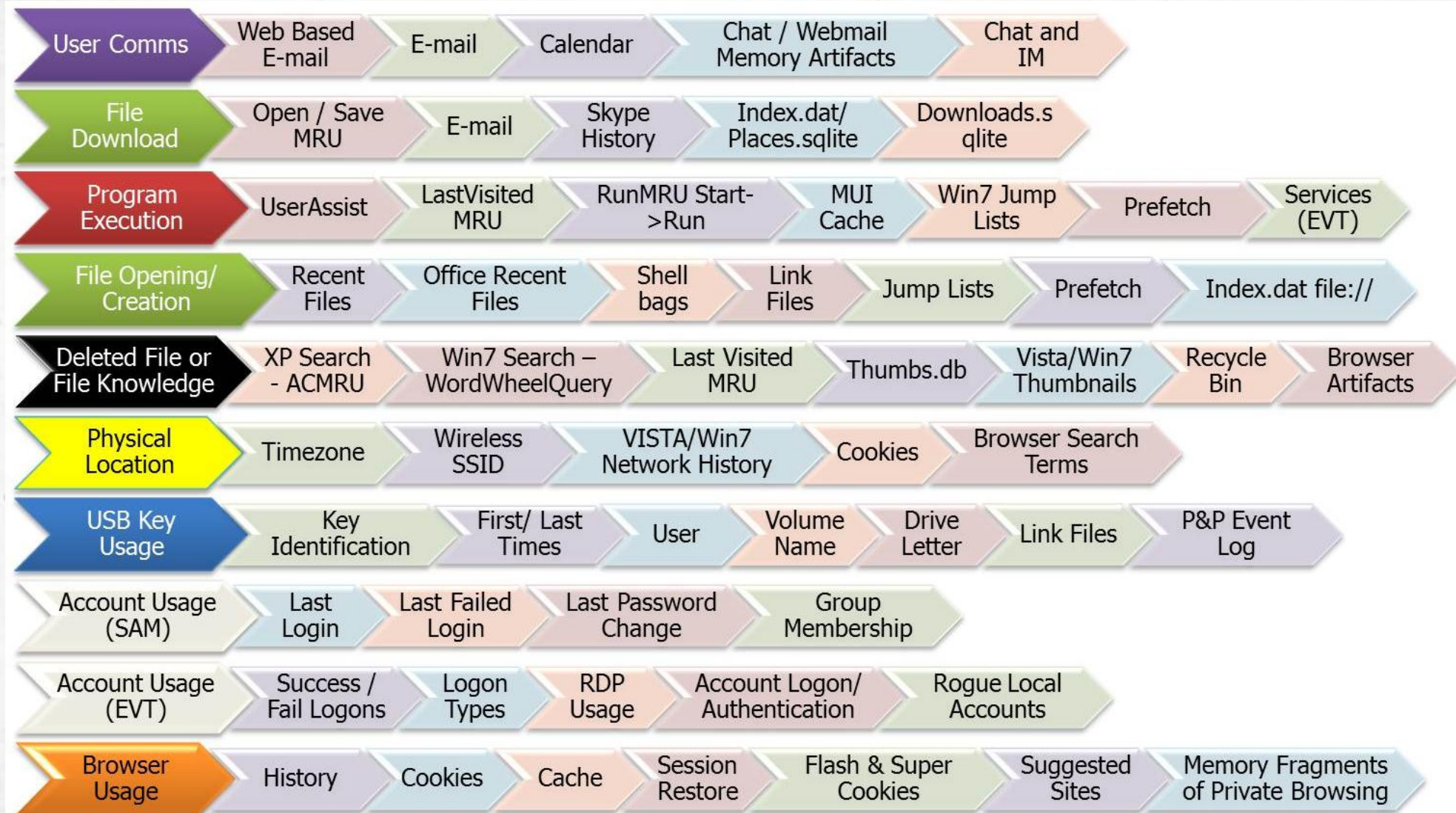
- **pozorovanie** - digitálne dátové objekty čitateľné (alebo viditeľné) človekom majú obsah
- **hypotéza** - vypracovanie teórie na vysvetlenie digitálnych stôp.
- **predikcia** - na základe forenznej hypotézy forezní vyšetrovatelia predpovedajú, kde by sa mohli nachádzať zaujímavé forezné artefakty.
- **experiment/testovanie**
- **závery** - rekonštrukcia udalostí založenú na spojení a korelácii informácií.

Analýza (IV.)

- Koľko stoličiek je na obrázku?
- Koľko kresieb je na obrázku?

Analýza (V.)

Prezentácia (I.)

Postup 5W 1H

- **Kto (Who)** – odpoveď na otázku, kto každý bol zapojený do procesu
  - zadávateľ, zamestnanci ...
- **Kedy (When)** - zaznamenanie dátumu a času, kedy sa začalo a kedy skončilo vyšetrowanie/incident/analýza
  - pozor na jednotlivé časy a časové pásma
  - používajte štandardné časové zóny (UTC)
- **Kde (Where)** - uvedenie podrobnostiach informácie o umiestnení
  - napríklad kancelária, serverovňa a pod.

Prezentácia (II.)

Postup 5W 1H

- **Čo (What)** – zaznamenanie činnosti, ktoré boli vykonané
  - napríklad získanie pamäte alebo získanie záznamov z firewallu , vytvorenie imagu disku
- **Prečo (Why)** - odôvodnenie, prečo bola každá činnosť vykonaná.
- **Ako (How)** – uvedenie popisu spôsobu vykonávania akcie.
  - napr. ak CSIRT tím použil nejaký operačný postup, tak sa zahrnutie do výstupu
  - akákoľvek odchýlka od štandardných prevádzkových postupov by sa mala rovnako zaznamenať

Prezentácia (III.)

Písomné správy (Written reports)

- niektoré bezpečnostné incidenty si vyžadujú rozšírený písomný výstup
- 3 hlavné typy
  - **Zhrnutie (Executive summary)**
  - **Správa o incidente (Incident report)**
  - **Správa z forenznej analýzy (Forensic report)**

Číslo prípadu: 1405222/2018
Interné číslo prípadu: 123/2018
Forenzny znalec: Ján Mrkvička

Správa z forenznej analýzy

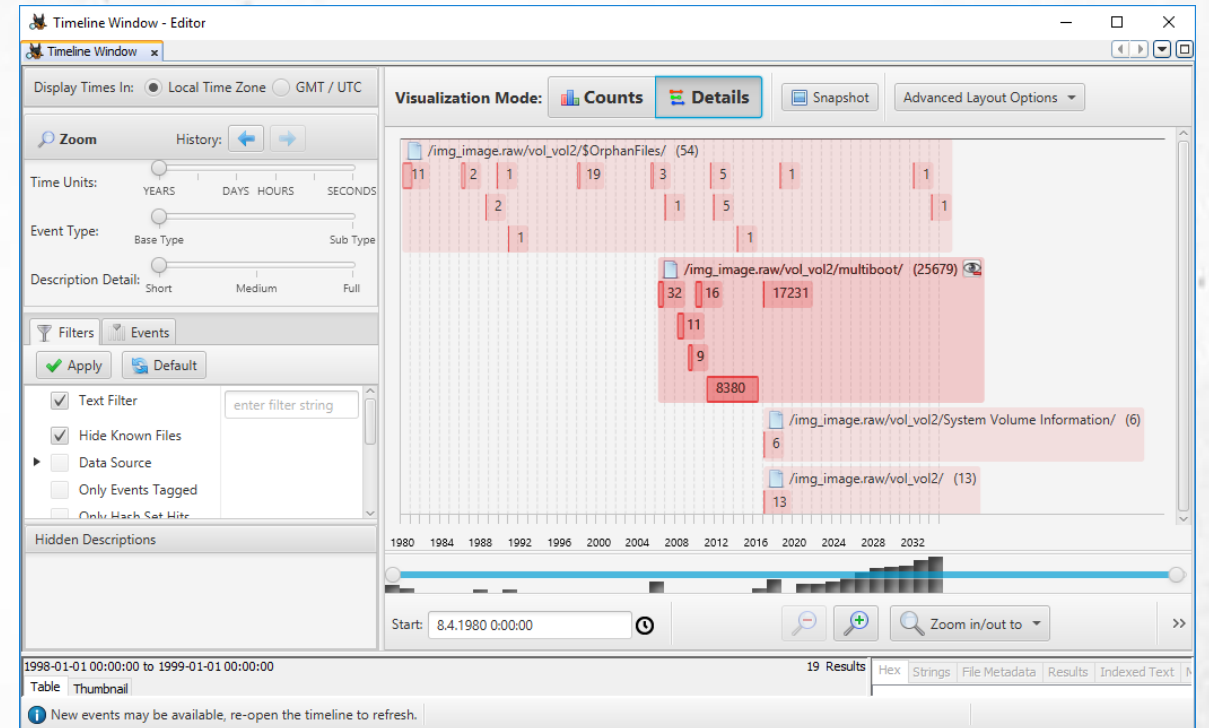
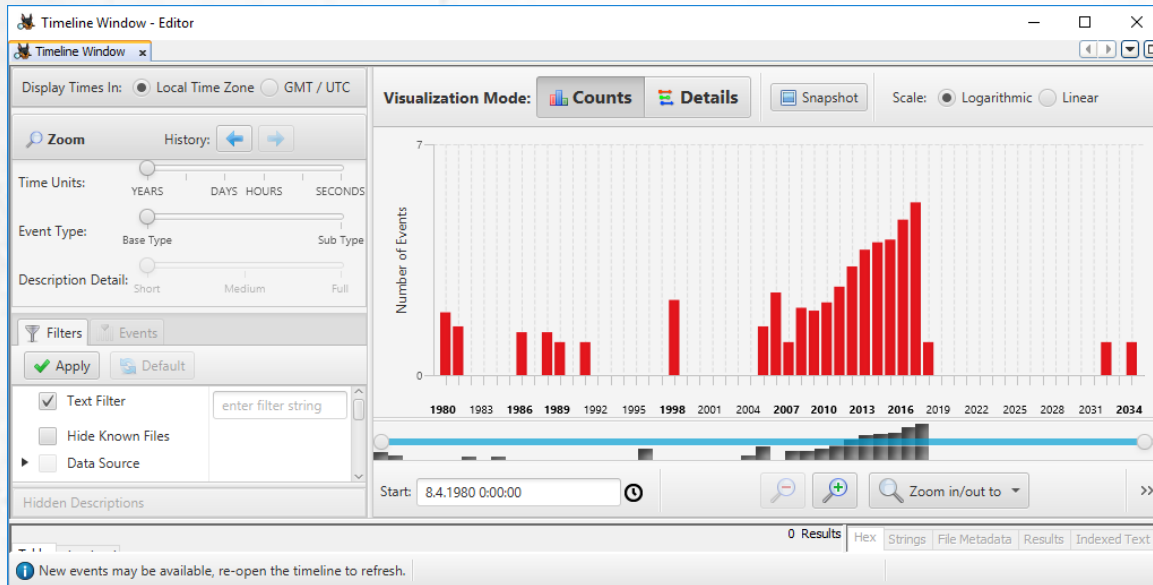
Číslo prípadu:	1405222/2018	Interné číslo prípadu:	123/2017
Forenzny znalec:	Ján Mrkvička	Evidenčné číslo znalca:	912344
Adresa znalca:	Mesto: Košice Štát: Slovenská republika	Ulica: Neznáma Číslo domu: 71	PSČ: 04001
Adresa inštitútu:	Mesto: Košice Štát: Slovenská republika	Ulica: XXXX Číslo domu: 71	PSČ: 0000
Odbor:	10 00 00	Odvetvia:	10 04 00, 10 09 00, 10 10 00
Dátum a čas nahlásenia incidentu (dd.mm.rrrr, hh:mm:ss):	24.05.2017 09:15:34	Dátum a čas vypracovania a ukončenia forenznej správy:	26.05.2017 17:30:00

Osoby a subjekty

Číslo: 0001	☒ Svedok	☒ Zadávatel	☐ Iné:		
Meno:	Ján	Priezvisko:	Admin	Titul:	Mgr.
Hodnosť:	-----	Národnosť:	Slovenská Republika		
Štátna príslušnosť:	Slovenská				
Identifikačné číslo:	o.p.: FA 547846989, číslo zamestnanca: 15254782				

Prezentácia (IV.)

- zostaviť zoznam všetkých udalostí, ktoré sa udiali v rámci operačného systému v chronologickom poradí bez ohľadu na jeho typ, umiestnenie alebo dokonca aplikáciu.

Znalec (I.)

▪ Znalec

- je osoba rozdielna od procesných strán, ktorú orgán činný v trestnom konaní a súd priberá s tým účelom,
- účel – na základe svojich odborných znalostí objasnila určitú skutočnosť, dôležitú pre trestné konanie, na objasnenie ktorej sa takéto odborné znalosti vyžadujú.

- a) znalecká organizácia** - ústavy špecializované na znaleckú činnosť podľa § 143 ods. 1 Trestného poriadku
- b) fyzická osoba zapísaná do zoznamu znalcov pre určitý odbor** - podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch.
- c) fyzická osoba nezapísaná do zoznamu znalcov** - vo výnimočných prípadoch - tzv. "znalci ad hoc", po zložení sľubu znalca (§ 143 ods. 2 TP).
- d) znalecký ústav** (§ 147 TP)

Znalec (II.)

Zoznam znaleckých odborov (Príloha č. 1 vyhlášky MS SR č. 228/2018 Z. z.)

- relevantných z hľadiska kybernetickej bezpečnosti

10 00 00 Elektrotechnika

- 10 01 00 Elektro-energetické stroje a zariadenia
- 10 02 00 Elektronika
- 10 04 00 Riadiaca technika, výpočtová technika (hardvér)
- 10 06 00 Elektronické komunikácie
- 10 07 00 Odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky
- 10 08 00 Nosiče zvukových a zvukovoobrazových záznamov
- 10 09 00 Počítačové programy (softvér)
- 10 10 00 Bezpečnosť a ochrana informačných systémov
- 10 11 00 Kybernetická bezpečnosť

49 00 00 Kriminalistika

- 49 20 00 Kriminalistická informatika

Znalecká činnosť (I.)

Zadávatelia znaleckých úkonov

- Fyzická osoba,
- Právnická osoba,
- OČTK
- Predseda senátu
- Súd
- Správny orgán

Právny základ pre zadanie znaleckého úkonu

- súkromný znalecký posudok, predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd, v zmysle § 209 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP,
- znalecké dokazovanie, nariadené súdom, ktorý ustanoví znalca, v zmysle § 207 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP,
- znalecký posudok, na základe ustanovenie znalca zo strany správneho orgánu, v zmysle § 36 ods. 1 zákona č. 71/167 Zb. o správnom konaní (správny poriadok),
- znalecký posudok, na základe pribratia znalca orgánom činným v trestnom konaní alebo predsedom senátu, v zmysle § 142 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. TP

Znalecká činnosť (II.)

Trestný poriadok - §142, ods. 1 – Znalecká činnosť

- Ak pre zložitosť objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa § 141 (odborná činnosť) postačujúci, priberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku. Ak ide o objasnenie skutočnosti obzvlášť zložitej, priberú sa **dvaja znalci**.

§ 11 Vylúčenie znalca

- (1) Znalec, tlmočník alebo prekladateľ je vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti.
- (3) Znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname nesmie vykonať úkon v odbore alebo odvetví, v ktorom nie je zapísaný; to sa nevzťahuje na znalca, tlmočníka alebo prekladateľa ustanoveného na účely súdneho alebo iného konania súdom alebo iným orgánom verejnej moci.
- (4) To, či úkon patrí do odboru alebo odvetvia, v ktorom je znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný do zoznamu, posudzuje ministerstvo.

Podmienky výkonu znaleckej činnosti (I.)

§ 11 Vylúčenie znalca

- (1) Znalec, tlmočník alebo prekladateľ je vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti.
- (3) Znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname nesmie vykonať úkon v odbore alebo odvetví, v ktorom nie je zapísaný; to sa nevzťahuje na znalca, tlmočníka alebo prekladateľa ustanoveného na účely súdneho alebo iného konania súdom alebo iným orgánom verejnej moci.
- (4) To, či úkon patrí do odboru alebo odvetvia, v ktorom je znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný do zoznamu, posudzuje ministerstvo.

§ 12 Odmietnutie výkonu činnosti

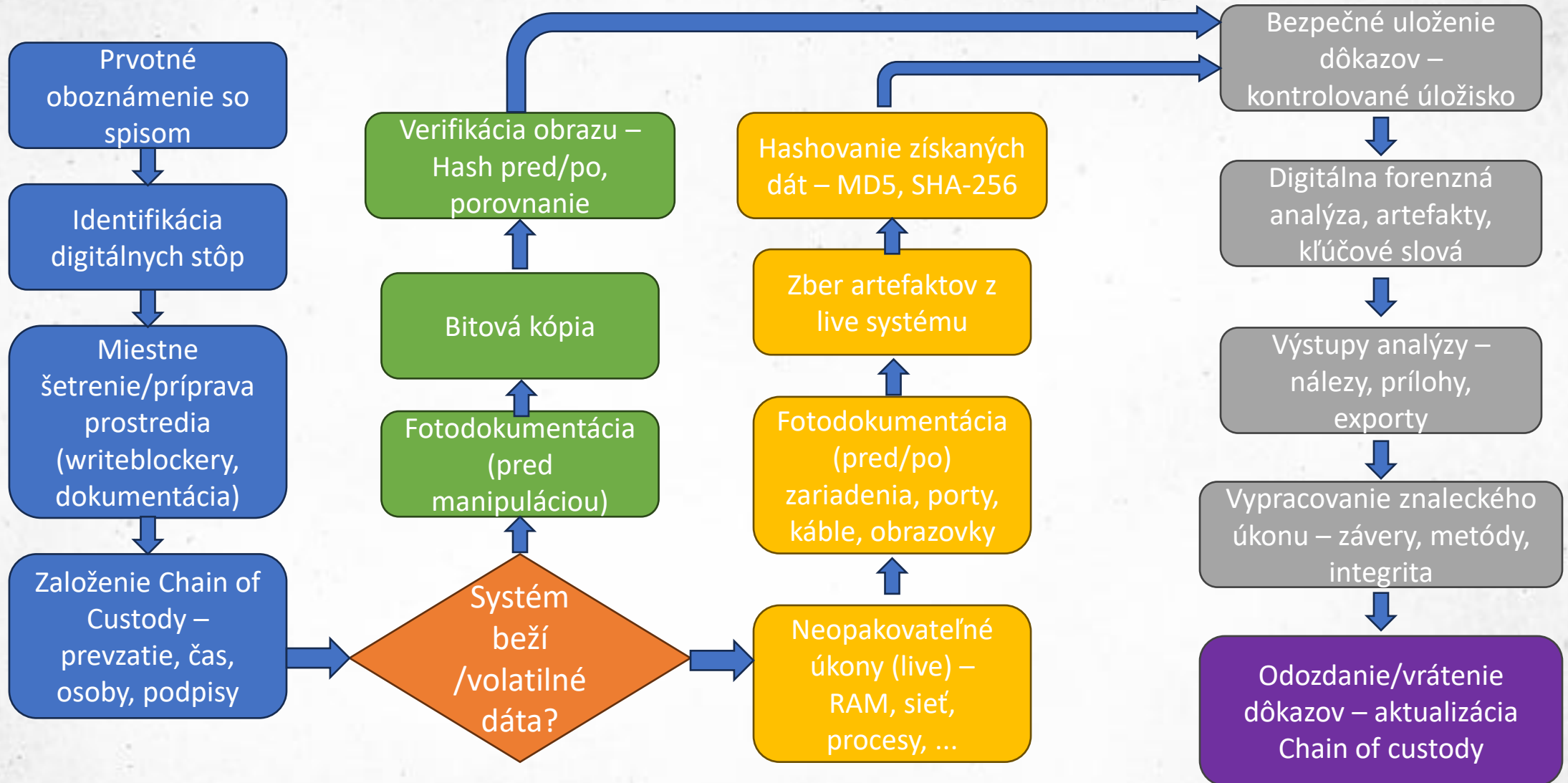
- Znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname **nesmie bezdôvodne odmietnuť vykonať úkon**, ak je ustanovený súdom alebo iným orgánom verejnej moci.

Bežné úlohy znalca v trestnom konaní

- asistencia pri vykonávaní domových prehliadok (napr. získavanie a vyťažovanie dát priamo na mieste),
- účasť na výsluchoch v prípade potreby technickej konzultácie,
- zabezpečenie prístupu do počítačov alebo iných technických zariadení,
- dokumentovanie softvérového a hardvérového vybavenia,
- zisťovanie licenčných informácií operačných systémov a aplikácií,
- zaistenie dát z techniky použitej pri páchaní trestnej činnosti (napr. pre potreby znalcov iných odborov),
- obsahová analýza e-mailovej komunikácie vrátane príloh,
- vyhľadávanie konkrétnych dokumentov v dátových úložiskách,
- obnova vymazaných dát z dátových nosičov (HDD, USB, pamäťové karty),
- stanovenie všeobecnej hodnoty vecí alebo výšky spôsobenej škody,
- zásahy do účtovných systémov/dát,
- tvorba fiktívnych dokumentov.

Proces znaleckého skúmania

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ďakujem za pozornosť

 meno.priezvisko@upjs.sk

 <https://cyberawareness.sk>